

1 ponedjeljak, 03.03.2008.

2 [Otvorena sjednica]

3 [Optuženi su ušli u sudnicu]

4 ... Početak u 14.23h

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobar dan. Gospodo tajnice, najavite
6 predmet.

7 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dobar dan, časni Sude. Predmet IT-05-
8 88-T *Tužitelj protiv Vujadina Popovića i drugih.*

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Vidim da su svi optuženi osim gospodina
10 Beare prisutni u sudnici. Imamo li neko objašnjenje za to što ga nema? Gospodine
11 Meek?

12 G. MEEK: [simultani prevod] Dobar dan, gospodine predsjedavajući. Dobar
13 dan, časni Sude. Gospodin Beara je zatražio od mene da Vam prenesem poruku da mu
14 je danas došla obitelj u posjet, a posjet je već organiziran prije šest tjedana.
15 Tu su mu, naime, supruga i sin. I na zapisnik, časni Sude, on je razgovarao, ja
16 sam zvao u Jajce još u petak, razgovarao sa svojim klijentom u vezi sa željom
17 sudaca da bude prisutan danas, no on je smatrao da bi ipak morao biti tamo. On
18 nije baš mlad čovjek i svaki trenutak kojega može provesti sa svojom suprugom i
19 sa svojim najbližima, te sa obitelji su mu vrlo dragocjeni.

20 Časni Sude, također budući da sada govorimo o dragocjenosti života,
21 moram reći da je prošloga četvrtka uvečer gospodin Nebojša Mrkić, pravni
22 asistent u našem timu koji je imao 45 godina, odvjetnik iz Beograda i jako dobar
23 čovjek, preminuo, odnosno poginuo u prometnoj nesreći u četvrtak navečer, pa bih
24 zamolio samo jednu minutu šutnje za gospodina Mrkića.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, i u ime sudaca, gospodine Meek, ja
2 Vas molim da prenesete naše izraze sućuti njegovoj obitelji.

3 G. MEEK: [simultani prevod] Hoću, časni Sude. Hvala.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Također smo dobili poruku od gospodina
5 Beare kojom se on odriče svojeg prava na prisutnost u sudnici danas.

6 Za zapisnik, vidim da od timova Odbrane nema ni gospodina Sarape, kao ni
7 gospodina Bourgona. Nema ni gospodina Ostojića. Ni gospodina Stojanovića. Vidim
8 tu, u stvari ne vidim... da, ni gospodin Petrušić danas nije u sudnici.

9 Tužiteljstvo danas zastupa gospodin Thayer, gospodin Vanderpuye i gospodin
10 Nicholls. Imamo li još nekoga?

11 [Šudije vijećaju]

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Obaviješteni smo prije današnjeg
13 zasjedanja da je gospodin McCloskey hitno morao oputovati, tako da ni njega
14 danas nema.

15 Gospodine Lazareviću, izvolite.

16 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Da. Htio bih samo predstaviti gospodina
17 Marka Milovanovića koji je danas po prvi put u ovoj sudnici s nama. On je naš
18 pravni asistent i istražitelj.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Dobar dan, gospodine
20 Milovanoviću i dobro došli.

21 Dobro, onda možemo početi.

22 Optužba je završila s izvođenjem dokaza na dan 7. februara 2008. godine.
23 Raspravno je vijeće svojim nalogom o rasporedu od 29. novembra 2007. zatražilo
24 od Obrane da iznese argumentaciju temeljem pravila 98bis.

25 14. i 15. februara 2008. svaki od optuženih, osim Vujadina Popovića,
26 iznio je usmenu argumentaciju pred Vijećem, kojim se traži oslobađajuća presuda
27 po nekima ili pak po svim točkama optužnice koje se na njih primjenjuju.

28

29

30

1 15. i 18. februara 2008., Tužiteljstvo je odgovorilo na argumentaciju Obrane.
2 Danas Raspravno vijeće donosi svoju usmenu odluku u tom pogledu. Počet ćemo
3 kratkom izjavom o pravnoj normi koju smo u ovom slučaju primijenili.

4 Pravilo 98bis glasi, citat:

5 "Po završetku izvođenja dokaza Optužbe, Pretresno vijeće će usmenom
6 odlukom nakon što sasluša argumente strana, donijeti oslobađajuću presudu po
7 svim točkama optužnice ukoliko nema dokaza koji mogu biti osnova za osudu."

8 Kraj citata.

9 Standard kojega treba primijeniti kako je i navedeno u odluci Žalbenog
10 vijeća u predmetu Jelisić je: jesu li dokazi na osnovi kojih, ako se prihvate,
11 razumni prosuditelj o činjenicama može biti uvjeren izvan razumne sumnje u
12 krivicu konkretnog optuženog po točki optužnice koja je u pitanju. Ovaj test ne
13 znači da li bi, da li Vijeće može donijeti osudu izvan razumne sumnje, nego - da
14 li bi moglo donijeti takvu odluku. Dakle, tamo gdje nema dokaza koji bi išli u
15 prilog osuđujućoj presudi, ili gdje su jedini relevantni dokazi tako slabe
16 dokazne vrijednosti da ne bi mogli biti osnova za osuđujuću presudu čak i kada
17 se uzme najviša dokazna vrijednost od strane Optužbe, onda bi se za takvu točku
18 optužnice donijela oslobađajuća presuda.

19 U ovome stadiju suđenja, Raspravno vijeće ne ocjenjuje vjerodostojnost
20 svjedoka niti jake i slabe strane proturječnih ili različitih iskaza. Odluka
21 koja se donosi sada, a koja bi glasila da ima dovoljna količina dokaza kojom bi
22 se mogla poduprijeti osuđujuća presuda po nekoj točki optužnice, ne znači da
23 Raspravno vijeće na kraju suđenja će po toj točki donijeti osuđujuću presudu.

24

25

26

27

28

29

30

1 Treba naglasiti da kada govorimo o dokazima koji idu u prilog našim
2 nalazima u pogledu ove konkretne odluke, mi njih spominjemo samo kao primjere.
3 Činjenica da su neki iskazi razmatrani, da su razmatrani za ovu odluku, nije
4 pokazatelj da će Raspravno vijeće na kraju prihvatiti takav iskaz, ili bilo koji
5 njegov dio. Slično tome, činjenica što ne spominjemo neke iskaze u ovoj odluci,
6 ne znači da mi možda nećemo takve iskaze prihvatiti, ili se pak na njih
7 oslanjati prilikom donošenja konačne presude.

8 Raspravno vijeće će najprije sada govoriti o nekim argumentima koji su
9 izneseni od strane više optuženih, a koji se mogu obraditi globalno. Počet ćemo
10 pravnim argumentima o točki optužnice broj 8, deportacija.

11 Nekoliko optuženih, a ovdje mislim na optužene Nikolića, Miletića, Gveru
12 i Pandurevića, iznijeli su pravne argumente u vezi s točkom 8 optužnice, koja
13 glasi: deportacija. U slučaju generala Gvere, to je glavno pitanje koje je
14 navedeno u njegovoj argumentaciji temeljem pravila 98bis.

15 Oslanjajući se na presudu Raspravnoga vijeća iz predmeta Mrkšić i drugi,
16 ovi optuženi kažu da u pogledu nadležnosti, da bi se primjenjivao članak 5
17 statuta, žrtve deportacije kao zločina protiv čovječnosti, moraju biti civili. U
18 vezi s jednom povezanom stvari, također se kaže da izraz civil u ovome kontekstu
19 mora se tumačiti u skladu s članom 50 dodatnoga protokola 1, te da stoga ne
20 obuhvaća borce ili vojnike izvan stroja. Na toj osnovi ovi optuženi iznose
21 argumentaciju da točka 8 optužnice ne može ostati validnom u dokazima unesenim
22 na ovome suđenju.

23 Vijeće je odlučilo ne donositi odluku po ovome argumentu, u ovoj fazi
24 postupka i to zbog dva razloga: Prvo, samo pravno uporište na koje se više

25

26

27

28

29

30

1 timova Obrane oslanja je pitanje koje je sada još uvijek otvoreno pred Žalbenim
2 vijećem. Odnosno, radi se o pitanju da li članak 5 zahtjeva da žrtve budu
3 civili, i ako je to tako, kako se onda taj izraz treba definirati. Dakle, ne bi
4 bilo primjereno da ovo Raspravno vijeće donosi odluku po točki optužnice u
5 stadiju postupka po pravilu 98bis na osnovi pravnoga pitanja koje još nije
6 riješeno i po kojem žalbeno vijeće tek treba donijeti presudu.

7 Drugo, nije potrebno da Raspravno vijeće donosi odluku u fazi po pravilu
8 98bis zato što postoje dokazi pred Raspravnim vijećem o tome da je bilo civila
9 među žrtvama deportacije. A ti iskazi zadovoljavaju test po pravilu 98bis.
10 Primjeri za iskaze koje je Raspravno vijeće uzelo u obzir tom prilikom su iskaz
11 svjedoka PW-155, Hamdije Torlaka i generala Ruperta Smitha.

12 Sada ćemo govoriti o udruživanju radi počinjenja genocida.

13 Optuženi Nikolić, Borovčanin i Pandurević tvrde da Tužiteljstvo nije
14 pokazalo dokaze kojima bi poduprlo točku 2 kojom se svaki od njih tereti za
15 udruživanje radi počinjenja genocida. Svaki od njih kaže da tužitelj nije
16 predočio dokaze da je bilo koji od njih postigao sporazum s bilo kojom drugom
17 osobom da bi se počinilo kazneno djelo genocida. Borovčanin također tvrdi da
18 indirektni dokazi mogu jedino ići u prilog zaključku o postojanju dogovora za
19 počinjenje genocida, kada je to jedini razumni zaključak koji se iz dokaza može
20 izvući.

21 Osim toga, optuženi Pandurević kaže da je udruženje koje se navodi u
22 točki 2 zapravo predstavlja dva odvojena udruživanja, i to ono je prvotni
23 dogovor da se poubijaju Muslimani muškarci u velikoj gomili ljudi koja je bila u
24

25

26

27

28

29

30

1 Potočarima, a drugi izmijenjeni dogovor koji obuhvaća i pogubljenje po kratkome
2 postupku više od 6000 drugih muškaraca. Pandurević kaže da nema dokaza da je on
3 postigao s nekim bilo koji od ta dva dogovora, a kamoli oba, te čak i kada bi
4 postojali dokazi o tome da je on bio dijelom toga prvoga sporazuma - to nije
5 osnova za odgovornost u drugome dogovoru.

6 Kako je Žalbeno vijeće i ustanovilo u predmetu Nahimana i drugi,
7 postojanje formalnoga ili izričitoga dogovora nije potrebno da bi se dokazalo
8 kazneno djelo udruživanja. Dogovor da se počini genocid može se zaključiti na
9 osnovi dokaza usklađenih djelovanja.

10 Osim toga, Raspravno vijeće je vrlo pažljivo da standard koji vrijedi za
11 pravilo 98bis je sasvim drugačiji od onoga koji se primjenjuje i koji je
12 mjerodavan za donošenje konačne presude. Standard za koji zahtjeva optuženi
13 Borovčanin da ga Vijeće sada primjeni. Dakle, on sada ne vrijedi.

14 U fazi postupka po pravilu 98bis, zaključak o sporazumu za počinjenje
15 genocida ne mora biti jedini razuman zaključak kojega se može izvući iz dokaza.

16 U pogledu pravila 98bis, Raspravno vijeće ustanovljava da postoje dokazi
17 o sudjelovanju raznih jedinica VRS-a, MUP-a i drugih koji su djelovali
18 koordinirano kako bi izveli razdvajanje, transport, zasjede, zatočavanja,
19 pogubljenja, pokapanja i ponovna pokapanja vojno sposobnih bosanskih Muslimana
20 muškoga spola koji su se nalazili u velikoj grupi izbjeglica koji su se 12. i
21 13. jula 1995. okupili u Potočarima, ili koji su se predali ili pak bili
22 zarobljeni za vrijeme bijega kroz šumu slijedećeg dana. Stoga, Raspravno vijeće
23 je uvjerenom do relevantnoga standarda da postoje dokazi o udruživanju radi

24

25

26

27

28

29

30

1 počinjenja genocida, te, kako je rečeno, da su Nikolić, Borovčanin i Pandurević
2 sudjelovali u tome udruživanju.

3 Što se tiče gospodina Nikolića, primjeri takvih iskaza su: svjedok PW-
4 143, svjedok PW-168, Milorad Birčaković, Ostoja Stanišić, PW-165 i Srećko
5 Aćimović, kao i dokazni predmeti P5, Direktiva 7 vrhovne komande Republike
6 Srpske od 8. marta 1995. koju ćemo dalje zvati "Direktivom broj 7"; dokazni
7 predmet P107, naređenje Drinskoga korpusa 04/156-2; Operativno naređenje broj 1,
8 Krivaja 95 od 2. jula 1995., dalje ćemo o tome dokumentu govoriti kao "Naređenje
9 Krivaja 95"; dokazni predmet 5DP106, Naređenje Drinskoga korpusa 01/04-156-1,
10 pripremno operativno naređenje broj 1 od 2. jula 1995., dalje ćemo o tome
11 govoriti kao o "Pripremnom operativnom naređenju broj 1" i dokazni predmet P-
12 318, naređenje Zvorničke brigade načelniku bezbjednosti s potpisom Vinka
13 Pandurevića od 2. jula 1995.

14 Što ste pak tiče optuženog Borovčanina, primjeri ovakvih dokaza su:
15 iskaz svjedoka PW-160, Zorana Petrovića, svjedoka PW-100, Mendeljeva Đurića,
16 Milenka Pepića, Leenderta Van Duijna i Borovčaninova izjava koju je dao
17 Tužiteljstvu.

18 Što se pak tiče gospodina Pandurevića, primjeri ovakvih dokaza koje je
19 Vijeće razmatralo su: iskaz svjedoka PW-168, Mirka Trivića, Richarda Butlera, te
20 dokazni predmeti: Direktiva 7, naređenje Krivaja 95 i dokazni predmet P329,
21 vanredni borbeni izvještaj Zvorničke brigade od 15. jula 1995. Kako je već
22 rečeno, Pandurević je iznio argument o mogućem postojanju dvaju udruživanja.
23 Nakon što smo ustanovili da postoje dokazi o udruživanju radi počinjenja
24 genocida, Vijeće smatra da nije potrebno baviti se ovim argumentom u fazi
25 postupka po pravilu 98bis. Ovo naravno ne predstavlja nikakvu štetu po bilo

26

27

28

29

30

1 koji argument koji bi se mogao iznijeti u završnoj fazi suđenja.

2 Nakon što smo se bavili nekim općenitim argumentima, sada ćemo se baviti
3 nekim konkretnim argumentima koje iznose svaki od optuženih. Najprije ćemo se
4 baviti jednim argumentom optuženoga Nikolića, kojega su djelomice podržali i
5 drugi optuženi.

6 U pogledu točke 7, Nikolić tvrdi da se mora napraviti razlika između
7 udruženog zločinačkog pothvata da se ubiju vojno sposobni muškarci iz Srebrenice
8 i udruženog zločinačkog pothvata da se izvede prisilno premještanje ili
9 deportacija bosanskog Muslimanskog stanovništva Srebrenice i žepe. On također
10 kaže, među ostalim, da je bosansko-Muslimansko stanovništvo Srebrenice se
11 sastojalo od tri grupe. Prvo, prva grupa: žene, djeca i stariji koji su išli iz
12 Srebrenice za Potočare, prije nego što su prebačeni za Kladanj. Druga grupa:
13 vojno sposobni muškarci koji su bili razdvojeni od ove skupine u Potočarima,
14 prije nego što su prebačeni i zatočeni u Bratuncu. Treća i zadnja grupa:
15 pripadnici 28. divizije Armije Bosne i Hercegovine, vojno sposobni muškarci i
16 ljudi koji su ih pratili, koji su odlučili otići iz Srebrenice da bi došli na
17 teritorij pod kontrolom Muslimana. Na osnovu ove podele u grupe, Nikolić iznosi
18 da tačka 7 odnosi se samo na prvu od ovih grupa. Po njegovom mišljenju, muškarci
19 u drugoj i trećoj grupi, odnosno vojno sposobni muškarci koji su izdvojeni u
20 Potočarima i zatočeni u Bratuncu, i vojno sposobni muškarci koji su išli ka
21 teritoriji pod kontrolom Muslimana, su bili predmet udruženog zločinačkog
22 poduhvata da se ubiju vojno sposobni muškarci iz Srebrenice i nisu se nalazili
23 među bosansko-muslimanskim stanovništvom koje je navodno prisilno premešteno iz
24 Srebrenice. Iznosi se da, citiram:

25

26

27

28

29

30

1 "To ne predstavlja prisilno premeštanje, već je to bilo pitanje zatočenja,
2 premda je moguće povezano sa udruženim zločinačkim poduhvatom da se ubiju vojno
3 sposobni muškarci iz Srebrenice." Kraj citata.

4 Kad je reč o trećoj grupi, Nikolić iznosi da odlazak tih muškaraca iz
5 Srebrenice nije prisilno premeštanje, budući da su ti ljudi imali mogućnost
6 izbora da ostanu. Većina njih su bili naoružani i mogli su da ostanu u
7 Srebrenici kako bi se borili. Također se iznosi da premda je dok je ova grupa
8 bila na putu ka Tuzli, predstavljala je opasnost po VRS i srpsko stanovništvo u
9 tom području. Stoga, Nikolić iznosi da, citiram:

10 "Zarobljenje i/ili predaja pripadnika kolone nije predstavljalo prisilno
11 premeštanje. To je bila legitimna vojna akcija koja je, premda, moguće povezana s
12 udruženim zločinačkim poduhvatom da se ubiju vojno sposobni muškarci iz
13 Srebrenice." Kraj citata.

14 Na toj osnovi, optuženi Nikolić iznosi da budući da nema dokaza o
15 njegovom učešću u prisilno premeštanje prve grupe bosansko-muslimanskog
16 stanovništva iz Srebrenice, tačka 7 je neodrživa u pogledu njega. Alternativno,
17 on također iznosi da nema dokaza o njegovom učešću u prisilnom premeštanju dweju
18 drugih grupa, ukoliko Pretresno veće zaključi da tačka 7 se odnosi na te dve
19 grupe. Nikolić dalje iznosi da nema dokaza da je on imao potrebnu *mens rea* za
20 navodno prisilno premeštanje bosanskih muslimana iz enklava Srebrenica i Žepa.

21 U pogledu podele bosansko-muslimanskog stanovništva Srebrenice u tri
22 gore pomenute grupe, kao što je izneo Nikolić, i pravnih implikacija koje to
23 povlači sa sobom, Odbrana Gevro, premda podržava stav Nikolića, iznela je da o

24

25

26

27

28

29

30

1 tome ne treba doneti odluku u ovoj fazi postupka, već treba da se sačeka kraj
2 izvođenja dokaza Odbrane. Pretresno veće se slaže sa tim argumentom i stoga
3 jasno stavlja do znanja, odmah sada, da današnja odluka u pogledu postojanja
4 dokaza o prisilnom premeštanju i povezanog udruženog zločinačkog poduhvata da se
5 prisilno iseli bosansko-muslimansko stanovništvo iz dve enklave, nema nikakvih
6 posledica po argumente koji će možda biti izvedeni, izneti u poslednjim fazama
7 postupka. Konkretno, u pogledu toga šta predstavlja prisilno premeštanje sa
8 pravnog i činjeničnog stanovišta u ovom predmetu, i konkretno, koje osobe su
9 obuhvaćene time. Pretresno veće smatra da su to stvari koje je najbolje da se o
10 njima donese odluka u krajnjoj fazi postupka.

11 Pretresno veće konstatuje da ono što je u optužnici u tački 7 je za
12 udruženi zločinački poduhvat čiji je zajednički plan bio da se prisli sveukupno
13 bosansko-muslimansko stanovništvo da se iseli iz Srebrenice i Žepe, počev od
14 negde 8. marta pa do kraja avgusta 1995., kao što se navodi u paragrafu 49
15 optužnice. Pretresno veće je uvereno da postoje dokazi za svrhu pravila 98bis,
16 na osnovu kojih bi razumni presuditelj u činjenicama mogao da zaključi da su sve
17 tri grupe bile predmet prisilnog premeštanja i da je udruženi zločinački
18 poduhvat da se silom iseli bosansko-muslimansko stanovništvo iz dve enklave,
19 postojao - kao što se tvrdi u optužnici. Među primerima takvih dokaza nalaze se
20 iskazi: Roberta Frankena, Petera Boeringa, Ahme Hasića, svedoka PW-126,
21 Melvudina Orića, Esme Palić, svedoka PW-155, Hamdije Torlaka, generala Smitha i
22 Richarda Butlera. Među dokazima koje je Tužilaštvo predočilo, a koje je već

23
24
25
26
27
28
29
30

1 uzelo u razmatranje, nalaze se direktiva 7, naređenje Krivaja 95, pripremno
2 naređenje za operacije broj 1 od 2. jula 1995. koje je već spominjano, i dokazni
3 predmet P2047 kao i video snimak sa suđenja u predmetu Srebrenica.

4 Pređimo sada na ulogu optuženih u tom udruženom zločinačkom... odnosno,
5 ulogu optuženog u tom udruženom zločinačkom poduhvatu. Pretresno veće je uvereno
6 da postoje dokazi da je Nikolić učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu uz
7 potrebno saznanje i nameru. Među primerima dokaza nalazimo iskaz svedoka PW-143,
8 svedoka PW-168, Milorada Birčakovića, Ostoje Stanišića, kao i dokazni predmeti
9 poput direktiva 7, naređenje Krivaja 95, P318, naređenje Zvorničke brigade
10 načelniku bezbednosti od 2. jula 1995. i 7DP330, vanredni borbeni izveštaj od
11 16. jula 1995.

12 U pogledu argumenta Nikolića da nema dokaza o njegovoj nameri da trajno
13 iseli bosansko-muslimansko stanovništvo iz dve enklave, Pretresno veće
14 konstatuje da element trajnosti i namera s tim u vezi nisu nužno potrebni na
15 osnovu sudske prakse ovoga međunarodnog suda.

16 U pogledu tačke 8, deportacija, Pretresno veće dalje konstatuje da
17 Nikolić, kao i Beara i Borovčanin, u svojim argumentima iznose da nema dokaza da
18 su učestvovali ili bili na bilo koji način upleteni u navodnu deportaciju
19 bosanskih Muslimana iz Žepe. Pretresno veće podseća da, dâ bi bio pripadnik
20 udruženog zločinačkog poduhvata, dovoljno je da optuženi učestvuje u zajedničkom
21 planu i da njegova dela ne moraju nužno da obuhvate i počinjenje nekog
22 konkretnog krivičnog dela, već može biti i u obliku doprinosa počinjenju
23 zajedničkog plana. Stoga, dovoljno je da učesnik u udruženom zločinačkom
24 poduhvatu počinji dela koja na neki način pospešuju ostvarenje zajedničkog plana.

25

26

27

28

29

30

1 Kao što je već rečeno, navodni zajednički plan bio je da se silom iseli
2 bosansko-muslimansko stanovništvo iz enklava Srebrenice i Žepa. Dela počinjena u
3 Srebreničkoj enklavi su također mogla da potpomognu ostvarenje navodnog
4 zajedničkog plana i stoga nije nužno utvrditi da su optuženi počinili bilo koja
5 konkretna dela u pogledu enklave Žepa. U tom kontekstu postoje dokazi za svrhu
6 pravila 98bis, kao što je već spomenuto, da Nikolić, putem svojih dela je
7 pospešio zajednički plan prisilnog premeštanja stanovništva iz enklava
8 Srebrenica i Žepa.

9 Optuženi Beara iznosi da bi trebalo da mu se donese oslobađajuća presuda
10 po tački 8 /u engleskom transkriptu: "tački 7"/ - prisilno premeštanje i tačka 8
11 - deportacija, jer Tužilaštvo nije dokazalo njegovo učešće u udruženom
12 zločinačkom poduhvatu da se prisilno iseli bosansko-muslimansko stanovništvo iz
13 dve enklave. Pretresno veće je uvereno za svrhu pravila 98bis, da postoje dokazi
14 o tome da je Beara bio pripadnik i učesnik u navodnom udruženom zločinačkom
15 poduhvatu da se prisilno iseli bosansko-muslimansko stanovništvo iz Srebrenice i
16 Žepe. Među primerima takvih dokaza nalazimo iskaz Marka Miloševića, Ostoje
17 Stanišića, svedoka PW-109, PW-168, Vincenta Egbersa i Zlatana Čelanovića /u
18 engleskom transkriptu: "Čilanović"/. Osim toga, imamo i dokazni predmet P377,
19 dnevnik dežurnog oficira i presretnuti razgovori poput dokaznih predmeta P1130,
20 P1164, P1179 i P1187, te P1378, P1380, P1381 i P1395.

21 Pređimo sada na optuženog Borovčanina. Osim argumenta u vezi sa tačkom
22 2, čime smo se već bavili, Odbrana Borovčanin iznosi u vezi sa tačkom 8, da on
23 nije učestvovao u planiranju ili izvršenju operacije Žepa. Kao što je već
24 rečeno, navodni zajednički plan udruženog zločinačkog poduhvata bio je da se

25

26

27

28

29

30

1 silom iseli bosansko-muslimansko stanovništvo iz Srebrenice i Žepe i budući da
2 postoje dokazi o učešću Borovčanina u prisilnom premeštanju iz Srebrenice,
3 Pretresno veće je uvereno da za svrhu pravila 98bis postoje dokazi da je
4 Borovčanin učestvovao u tom udruženom zločinačkom poduhvatu. Među primerima
5 dokaza o tome su: iskazi Roberta Frankena, Leenderta Van Duijna, PW-160 i
6 Mendeljeva Đurića.

7 Pređimo sada na optuženog Pandurevića. Preostaju samo njegovi argumenti
8 u pogledu tačaka 7 i 8. Tačka 7, Pandurević tvrdi da nema dokaza da je on video
9 direktivu 7, ili bilo kakav sličan dokument, i da nema dokaza da je on znao da
10 je svrha vojne operacije bila da se prisili bosansko-muslimansko stanovništvo da
11 napusti Srebrenicu i Žepu. Za svrhu pravila 98bis, Pretresno veće je uvereno da
12 postoje dokazi -ukoliko se prihvate - da bi mogli da podrže zaključak da je imao
13 ta saznanja. Među primerima tih dokaza nalazi se: naređenje Krivaja 95,
14 pripremno naređenje za operacije broj 1 od 2. jula 1995. koje je već spomenuto,
15 dokazni predmet 7DP330, vanredni borbeni izveštaj zborničke brigade od 16. jula
16 1995.

17 Naposletku, u pogledu tačke 8, Pandurević tvrdi da dokazi jedino
18 pokazuju da je on postavio svoje jedinice očekujući napad na Žepu, ali se povuko
19 i vratio u Zvornik 15. jula 1995., te da je to po njegovom mišljenju nedovoljno.
20 Pretresno veće se ne slaže s tim i zaključuje da ovaj dokaz zadovoljava standard
21 pravila 98bis u pogledu učešća Pandurevića u operaciji Žepa. U svakom slučaju,
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kao što je već rečeno, navodni zajednički plan imao je za cilj da se iseli
2 bosansko-muslimansko stanovništvo iz enklava Srebrenica i Žepa, i budući da
3 postoje dokazi o učešću Pandurevića u prisilnom premeštanju iz Srebrenice,
4 Pretresno veće je uvereno da za svrhu pravila 98bis postoje dokazi o njegovom
5 učešću o udruženom zločinačkom poduhvatu da se prisilno premesti stanovništvo iz
6 dve enklave. Među primerima takvih dokaza su iskazi Miodraga Dragutinovića,
7 Mirka Trivića, Eileen Gilleece i dokazni predmet P318, naređenje zborničke
8 brigade šefu bezbednosti... načelniku bezbednosti od 2. jula 1995., koje je već
9 spomenuto.

10 Pređimo sada na argumente koje je iznela Obrana Miletić.

11 Tokom usmene rasprave na osnovu pravila 98bis, Obrana Miletića je iznela
12 da bi on trebao da bude oslobođen po svim tačkama optužnice, odnosno, tačkama 4,
13 5, 6, 7 i 8.

14 Najpre, Pretresno veće konstatuje da argumenti koje je izneo optuženi
15 Miletić predstavljaju detaljnu analizu dokaza u smislu da su to argumenti kako
16 dokazi treba da se tumače ili koja težina treba da im se da. To prevazilazi
17 opseg pravila 98bis, i kao što je rekao tužilac, to više predstavlja završnu
18 reč. Pretresno veće je uvereno, za svrhu pravila 98bis, da postoje dokazi u
19 pogledu učešća Miletića u udruženom zločinačkom poduhvatu da se prisilno
20 premesti i iseli bosansko-muslimansko stanovništvo iz Srebrenice i Žepe. Među
21 primerima dokaza nalazimo iskaz Manojla Milovanovića, Bogdana Sladojevića i
22 Nedjeljka Trkulje, kao i dokazni predmeti poput direktive 7, P44, borbeno
23 naređenje sa tipskim potpisom Miletića od 12. jula 1995, P47, borbeno naređenje

24 PREVODILAC: Ispravka prevodioca, borbeni izveštaj sa tipskim potpisom
25 Miletića od 13. jula 1995.

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] P191, zatim izveštaj 1. lake pešadijske
2 Podrinske brigade sa tipskim potpisom Tolimira s datumom 25. jula 1995., kao i
3 presretnuti razgovor P1111A.

4 U pogledu krivičnih dela ubistva putem oportunističkih ubistava i
5 progona, Pretresno veće je uvereno da postoje dokazi da su se oni desili i da je
6 Miletić makar mogao da pretpostavi da će oportunistička ubistva i dela progona
7 biti počinjena tokom prisilnog premeštanja i deportacije bosanskih Muslimana, te
8 da je svesno preuzeo taj rizik. Među primerima takvih dokaza nalazimo: iskaz
9 svedoka PW-170, PW-113, PW-156 i PW-126, kao i dokazni predmet P2047, video
10 snimak sa suđenja u predmetu Srebrenica, zatim direktiva 7 i dokazni predmet
11 P192, naređenje sa tipskim potpisom Milomira Savčića.

12 Time smo završili ono što se odnosilo na konkretne argumente.

13 Osim navedenog, koji su bili predmet konkretnih argumenata, kao što sam
14 rekao, Pretresno veće je razmotrilo sve tačke optužnice u pogledu svakog od
15 optuženih. Primenivši pravni test iz predmeta *Jelisić*, kao što je već rečeno,
16 Pretresno veće nije utvrdio da postoji ijedna tačka optužnice u pogledu bilo
17 kojeg od optuženih za koju nema dokaza koji bi podržali osuđujuću presudu.

18 Time je završena odluka Pretresnog veća u pogledu argumenata po pravilu
19 98bis.

20 I naposletku, Pretresno veće bi želelo da se osvrne na argument
21 Tužilaštva od 18. februara 2008. godine i konstatuje da Tužilaštvo iznosi da
22 nisu izvedeni dokazi u potporu optužbi iz paragrafa 31 (1)(b) i 31 (1)(c)
23 optužnice. Stoga, Odbrana neće morati da predočava dokaze u pogledu te dve
24
25
26
27
28
29
30

1 optužbe tokom izvođenja dokaza Odbrane.

2 Time smo završili i nastavljamo s radom, ako se dobro sećam, 22. maja za
3 konferenciju predizvođenja dokaza Odbrane.

4 ... Sjednica završena u 15.04h,
5 nastavlja se u četvrtak,
6 22.05.2008.

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

ponedjeljak, 03.03.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.